

B.Ed. Semester - 1 (CBCS) Examination
Oct/Nov. -2019 (NEW COURSE)
SANSKRIT (SELF STUDY COURSE)

Time: 1:15 Hours

Marks: 35

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ નીચેના પ્રત્યેક પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.**(05)**

- ૧.૧ શ્રધ્ધાવાનું કિં લભતે ?
- ૧.૨ કસ્ય ઇકાગ્રતા પ્રચલિતા ?
- ૧.૩ કૃષકઃ ક્ષેત્રે કિં વપતિ ?
- ૧.૪ 'આમ્લં દ્રાક્ષાફલમ્' ઇતત્ વાક્યં કઃ વદતિ ?
- ૧.૫ બાલઃ વનં ગચ્છતિ | (વાક્યને બહુવચનમાં ફેરવો)

પ્રશ્ન-૨ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઇપણ 05 પ્રશ્નોના જવાબ લખો.**(10)**

૨.૧ સંસ્કૃતમાં સમય લખો.

અ. ૧૧.૦૦ બ. ૦૯.૩૦ ક. ૧૨.૧૫ ડ. ૦૪.૪૫

૨.૨ કૌસમાં આપેલ શબ્દ વડે પ્રશ્નાવાક્ય બનાવો.

અ. અજાશિશુઃ શૃગાલેન સહ ગચ્છતિ | (કેન)

બ. પૂર્વદિશાયાં કાલિકા રક્ષતિ | (કા)

૨.૩ શ્લોકનો માતૃભાષામાં અનુવાદ કરો.

નમન્તિ ફલિનો વૃક્ષાઃ નમન્તિ ગુણિનો જનાઃ |

શુષ્કવૃક્ષાશ્ચ મૂર્ખાશ્ચ ન નમન્તિ કદાચન ||

૨.૪ અર્થવિસ્તાર કરો : આપદિ મિત્રપરીક્ષા |

૨.૫ નીચેના સંસ્કૃત શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ લખો.

અ. વૃક્ષશાયિકા બ. આપણિક ક. લવણમ્ ડ. સંગણકમ્

૨.૬ શ્લોકપૂર્તિ કરો : પૃથિવ્યાં ત્રીણિ _____ વિધીયતે ||

પ્રશ્ન-૩ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઇપણ 05 પ્રશ્નોના વિસ્તૃત જવાબ લખો.**(20)**

૩.૧ નીચેના રૂપો ઓળખાવો :

૧. વદતિ ૨. કથયન્તિ ૩. લિખથ ૪. નૃત્યતઃ

૩.૨ સંધિ છોડો :

૧. ઇત્યેવં ૨. કોડરુક્ ૩. વેતિ ૪. યોજકસ્ત્ર

૩.૩ નીચેના પ્રશ્નોના ગુજરાતીમાં ઉત્તર આપો.

૧. ઉષ્નઃ સદા કિં પશ્યતિ ?

૨. કા નદી પુણ્યસલીલા અસ્તિ ?

૩. પક્ષી પુનઃ પુનઃ કિં વદતિ ?

૪. 'સપ્તવિંશતિઃ' શબ્દસ્ય અર્થ ગુર્જરભાષાયાં લિખતુ |

૫. વસ્ત્રપૂતં કિં પિબેત ?

૩.૪ નીચેના ફકરાનો માતૃભાષામાં અનુવાદ કરો.

શુકસ્ય ચચ્ચુઃ વક્રા કિન્તુ સઃ મનુષ્યવાણીં વક્તું શક્નોતિ | કુક્કુરસ્ય પુચ્છં વક્રં કિન્તુ સઃ

સ્વામીભક્તઃ અસ્તિ | ભવતઃ સર્વાણિ અઙ્ગાણિ વક્રાણિ સન્તિ કિન્તુ ભવાન્ મરુભૂમ્યાઃ નૃપઃ અસ્તિ |

અપિ ચ તેષાં ચચ્ચોઃ પુચ્છસ્ય ગ્રીવાયાઃ ચ પ્રયોજનમ્ અસ્તિ |

૩.૫ નીચેના વાક્યોને વાર્તાના યોગ્ય ક્રમમાં ગોઠવો.

અ. શિશુઃ માર્ગં વિસ્મરતિ |

બ. શિશુઃ અપિ અનુસરણં કરોતિ |

ક. અજા વનં ગચ્છતિ |

ડ. શૃગાલઃ શિશું પશ્યતિ |

૩.૬ નીચેના શબ્દો માટે સંસ્કૃત શબ્દો લખો.

અ. મોબાઈલ

બ. પંખો

ક. ફીજ

ડ. ટેલિવિઝન

English version

Q.1 Answer the following questions in brief :

(05)

- 1.1 श्रद्धावान् किं लभते ?
- 1.2 कस्य एकाग्रता प्रचलिता ?
- 1.3 कृषकः क्षेत्रे किं वपति ?
- 1.4 'आम्लं द्राक्षाफलम्' एतत् वाक्यं कः वदति ?
- 1.5 बालः वनं गच्छति | (change the sentence in plural)

Q.2 Answer any five of the following questions : (5 out of 6)

(10)

- 2.1 Write the time in Sanskrit :
अ. 11.00 ब. 09.30 क. 12.15 ड. 04.45
- 2.2 Make the question syntax using by word given in the bracket :
अ. अजाशिशुः शृगालेन सह गच्छति | (केन)
ब. पूर्वदिशायां कालिका रक्षति | (का)
- 2.3 Translate the verse into mother tongue :
नमन्ति फलिनो वृक्षाः नमन्ति गुणिनो जनाः |
शुष्कवृक्षाश्च मूर्खाश्च न नमन्ति कदाचन ||
- 2.4 Explain the maxim : आपदि मित्रपरीक्षा |
- 2.5 Write the meaning of following Sanskrit words :
अ. वृक्षशायिका ब. आपणिक क. लवणम् ड. संगणकम्
- 2.6 Complete the verse : पृथिव्यां त्रीणि _____ विधीयते ||

Q.3 Answer any five of the following questions in detail : (5 out of 6)

(20)

- 3.1 Recognise the following verb forms :
१. वदति २. कथयन्ति ३. लिखथ ४. नृत्यतः
- 3.2 Dissolve the sandhi :
१. इत्येवं २. कोऽरुक् ३. वेति ४. योजकस्तत्र
- 3.3 Write the answer of following questions in mother tongue :
१. उष्ट्रः सदा किं पश्यति ?
२. का नदी पुण्यसलीला अस्ति ?
३. पक्षी पुनः पुनः किं वदति ?
४. 'सप्तविंशतिः' शब्दस्य अर्थं गुर्जरभाषायां लिखतु |
५. वस्त्रपूतं किं पिबेत् ?
- 3.4 Translate the following paragraph into mother tongue :
शुकस्य चञ्चुः वक्रा किन्तु सः मनुष्यवाणीं वक्तुं शक्नोति | कुक्कुरस्य पुच्छं वक्रं किन्तु सः स्वामीभक्तः अस्ति |
भवतः सर्वाणि अङ्गानि वक्राणि सन्ति किन्तु भवान् मरुभूम्याः नृपः अस्ति | अपि च तेषां चञ्चोः, पुच्छस्य, ग्रीवायाः च
प्रयोजनम् अस्ति |
- 3.5 Arrange the following sentences according to the sequence :
अ. शिशुः मार्गं विस्मरति |
ब. शिशुः अपि अनुसरणं करोति |
क. अजा वनं गच्छति |
ड. शृगालः शिशुं पश्यति |
- 3.6 Translate the following words in Sanskrit :
अ. Mobile ब. Fan क. Fridge ड. Television
